

რედაქცია
ქვემოთაა პრესბუტო თ. ი. გუგუშვილის ხელმძღვანელობით.
ხელის-მოწერა
თქმულია თუილთის „დროებას“ რედაქციაში, ქუთაისში, ჯალაღის (გერარდის) წიგნის მაღაზიაში. გადგემა ქუთაისშია ადრეც: В Тифлисе, в редак-
ции „Дროба“.
„დროებას“ ფასი:
ქუთაისი . . . 9 მან. წამის თვის . . . 3 მან.
სხვა . . . 5 მან. გრძელ თვის . . . 1 მან.

დროება

გამოდის ყოველ-დღე ორშაბათს გარდა

ფასი განცხადებისა
დღის სივრცით, სივრცე 1 კმ., მისი სივრცითი სივრცე 8 კმ.
თუ სივრცითი სივრცე, რედაქცია გასწავლის და შეამოწმებს დასაბუთებულ გამოცხადებებს. დაუბუთებელ წერილს რედაქცია უბრუნებდა გარეშე და არა დაბრუნდება.
განცხადება შეიძლება ქართულს, რუსულს და სხვა ენებზე.
ქუთაისში განცხადება შეიძლება ჯალაღის წიგნის მაღაზიაში.
ცალკე ნაშრომები „დროებას“ დაბრუნებული არაა.

არწრუნის თეატრი.
ოთხშაბათს, 3 ნოემბერს
ბენეფიცი
კ. დ. ყიფიანისა
ქართული დრამატული დასისაგან წარმოდგენილი იქნება ანთროპომორფის რიცხვში პირველად
„სისი კეკელი“
რომანოვსკის მიხედვით, ანთ. ნ. ს. მესხისა.
წიგნების მიღებას კნ. ბ. ავალიანისა.
მოთამაშენი: საფ. აბაშიძე, ბაბუ-
შიანი, მესხი, აბაშიძე და სხვ.
მოთხრობა სხელში ანთროპომორფის რიცხვში.
დასაწყისი 8 საათზე.

ბელეგრაფი
(სივრცითი-მოძრა ტელეგრაფის საგანგებო)
ოთხშაბათს, 27 ოქტომბერს.
დასაწყისი კრებაში გადმოვიტან-
თქმულია უმადლესი მოთხრობა-
წიგნის, რომელიც საჭიროებს უმადლესი
სხელის არ მოსივრცის; ამასთანავე
სივრცის საჭირო კრებას სთხოვს,
რომელიც (ფუფი) შეეწიოს
სხელს გულისხმობს.
პატარა-ბავშვები, 27 ოქტომბერს.
რომელიც გადმოვიტან საშისი მანეთის
სივრცის საჭირო კრებას სთხოვს.

ბავშვთა-მკვლელი
(მოთხრობა)
სივრცისაგან, მოხვედრის უბანში,
რომელიც იმ ხნებში განიხილა სი-
ვრცით და ტალახით, გასაუკვე-
რითი ძველი სახლი იდგა, რომ-
ლისათვის ქარს ყვარა ავტომატი და
რომლისთვის გამოეჩინა ორი პატარა
ბავშვი, სადაც თავისუფლად ჩადიდა
სივრცისაგან იქაურობას. ჩამტე-
ვულ და გამოღებულს ფანჯრებს
ქარს, რაღაცა ჭუჭყიანი და ძველი
ფიგურები ქილოვები ჰქონდა ჩა-
საფარებული და თავისუფლად გზას
შედიდა ქარს, რომელიც იქაურობას
შედიდა, რადგანაც გრილს შე-
დიდა, სიცივეს უმატებდა ახლო-
მდებარე ჩამოთვლილი მთები. ამ სახ-
ის გარეშე, აქა-იქა, ხეები მოჩან-
და, რომელიც ამტკაცებდნენ, რომ
შედიდა ბალი ყოფილიყო, მაგრამ
უბრალოდ მოთხრობით და მოუყვ-
ებით გავერანებულიყო.
შედიდა ლამის ცხრა საათი, რო-
მელიც ამ ადგილს გამოჩნდა ერთი კ-
ის. „დროება“, № 224.

გებლად და ამას გარდა იშუამდგომ-
ლას უმადლესი მოთხრობის წიგნში
რომ ურადიანებო მოსივრცის.
პატარა-ბავშვები, 27 ოქტომბერს. „ნო-
ვოე პრემიაში“ სწერენ: პირველი
სხელში გადმოვიტან ტალახის თა-
ხაზე 25 ოქტომბერს იყო. აღმოჩნ-
და, რომ ამ საქმის გადმოვიტანად
საჭიროა ნამდვილი სტატისტიკური
ცნობანი და ამის გადმო, სანამ ამ ცნო-
ბებს არ მოაგროვებენ, მეორე სხელ-
ში ნოემბრის პირველ რიცხვებამდე
აღარ იქნება.

ბალახის რჩევის კრება.
25 ოქტომბერს.
წინადადებ სხელში პრეტოკოლის
წიგნისთვის შემდეგ, ბალახის ოქრო-
სივრცის შემდეგ, რომელიც ბალახის წინა-
დადება შესახებ ტრეკტირებისა და
ხარშონიკების საშუალო აქციის და-
დებას მომავლის 1883 წლისათვის.
ჩვენამდე მიიღო და დამტკიცა ბა-
გოების წინადადება, რომლის ძალი-
თაც ტრეკტირებისა და ხარშონიკების
იგივე გადმოვიტან დაედიდა, რაც
წიგნის ჰქონდათ, ე. ი. პირველი წე-
ლიწადში 100 მან. და მეორეს კი
10 მან.
მეორე საგანი, რომელიც განიხი-
ლა ჩვენამდე იყო ბავშვების წინადადე-
ბა, რომ ქალაქის დამფასებლობა ხელ-
ხლოდ დაუფასონ ვერანა და ცხადე-
ლი ადგილები იმ პირთ. რომელიც

ცი, რომელიც წყარის სიარულით
და კენსით მიუხლოვდა ამ შენობას,
წყარად მოუტარა გარეშე, უეჭვე-
ლია მოსათვლიერებლად, ასწივა ქი-
ლობს და შევიდა შიგ.
პრეგარა ჩამდინივე წურთმა, რო-
დესაც ბუხარში ნაცრის გაქცეის შემ-
დეგ გამოჩნდა დარჩენილი ნაღვერდ-
ლი, რომელიც მოსულმა დააყ-
რა ჩინჩესარი და კიდევ ჩამდინივე
წურთს შემდეგ, ოთახი განათდა აბე-
ტებულის ცეცხლით.
ნახევრად განათებულს ოთახში,
თქვენ წარმოგიდგებოდა მოხუცი, გა-
თეთრებული წვერით და თმით, რო-
მელსაც კარგა ხანია სავარცხელი არ
მიჰქარებოდა და უცნაურად აბურღე-
ნილი ნაბადსავით შესთვლოდა. იმისი
გამხდარი, დაღვრემილი და გაცრცი-
ლი სახე, უწყალოდ დაღმეტილი და
გამხდარი დაგარწმუნებდა, რომ იმის
გულს მცირე დუღილი და ბრძოლა
არ გამოეცლო. თვალზე ჩაცვიფრული,
ჩაღვრებული თვალის ძირით,
დაგდებული პირისაზე, მორთოლა-
რე და გახუნებული ტუჩები, რომე-
ლიც ყვარ-ყვარ დახეთქადა შესა-
წყალოს სურათს წარმოადგენდა, იმისი
ჩქარი ქმენა, განუწყვეტელი ხველა
და გამხდარი ხელების ცახცახი, აშკარად

ამ დაფასებას ითხოვენო. ჩვენამდე ეს
წინადადება დამტკიცა.
**ხმოს. ა. ფრედონიკის წინადადე-
ბის შესახებ,** რომ ქალაქმა გადმოვიტან
ტრანსპორტის დარჩენილ იშუამდგომ-
ლოს, ბალახის ოქროს წიგნისა ფი-
ნანსთ მინისტრთან მიწერილი ტე-
ლეგრაფი, რომელიც მოხსენებუ-
ლი იყო, რომ ქალაქის ვაჭრობა, ფი-
ნანსთა ერთობ შევიწროვებულია, ტრან-
სპორტის მოსპობით სავარცხელი გზა.
ტრანსპორტზე და არზრუმზე გადავი-
ყვანს ვაჭრობას კიდევ უარესი დღე
მოეღოს; ამის გამო გთხოვთ ქვე-
მოთხრობა არ მოსივრცის.
ჩვენამდე და ბ. შრიდონიკის დამ-
ყოფილდნენ ამ ტელეგრაფის გაგზავ-
ნით.
შემდეგ, სანამ სადგომების გადმო-
ხადის შემოღებაზე სჯას შეუდგე-
დნენ, კარგა ხანი იბადასე შიშულნი-
ბის მიწის შექმნაზე პერის ხილის-
თვის. ბალახის ოქროს მოხსენებლად
აღმოჩნდა, რომ, შიშულნი მემკვიდ-
რებს გარდა, სხვა ყველა მემკვიდ-
რებმა, რომელთა ადგილზედაც პერის
ხილისათვის გზა გაეღოს, გამოაცხა-
დეს, რომ, თუ ხილს გაეცხადეს ქა-
ლაქი, ჩვენს ადგილებს მუქად და-
ეთმოვით. შიშულნი კი შემდეგ
წინადადება შემოუტანიათ: თუ მარტო
200 ოთხ-კუთხ საყენ მიწას იყიდით,
რომელიც გზის გასაყვანად სჭირია
ქალაქს, საყენში ორ თუთანს ვით-
ხოვთო და თუ მთელს ჩვენს ალავს

ამტკიცებდა, რომ გაჭირვებაშია მწუ-
ხარებაში ცხოვრებასაგან დაედი-
ბინა იმისი სხელის, რომელიც მოსვენ-
ბას და ზრუნვას ითხოვდა. წამოცმუ-
ლი ძველი დაფიქრებული ფარაჯა და-
კონკილი უმრავლესის ძონძებით,
ძლივს ჰფარავდა იმის გამხდარს და
დასუსტებულს სხელს, თუმცა საკ-
მაოდ კი ვეღარ ათხოვდა.
მოხუცი ცახცახით მივიდა ცეცხლ-
თან, ჩამოჯდა ქვეშედ და მიუხილა
სიბრტყელს გაყინული ხელები, რომელ-
საც ძალზედ იფხვებდა.
როდესაც ცოტათი გათბა და სული
მოიბრუნა, ის წამოდგა და ისევ გა-
რედ გავიდა, კიდევ ერთხელ ფთხილად
მოიარა სახლის გარეშე, ფთხილად
მოათვლიერა იქაურობა და რა დარ-
წმუნდა, რომ არავინ უყურებდა, სა-
ჩქაროდ შინ შევიდა.
მოხუცმა მორთოლარეს ხელებით
წამოაგლო, რკინის ბოლოიანს ჯოხს
ხელი, გადმოწეწა საგებლად დაყრი-
ლი ქარტები, დაუწყო მიწის ჩიქნა
და ჩქარა ამოიღო იქიდან პატარა
კოჭობი. ის განუწყვეტელი შეშინე-
ბულის თვლით იყურებდა აქეთ იქით,
რადგანაც ყოველი ქილობის განძრე-
ვა, ყოველი ქარის დაზუზუნება, იმას
შეგატოვებდა და მორთოლარე ხელებს

იყიდით—1500 საყენს, მაშინ კი სა-
ყენში 13 მანეთს დაგჯერდებითო.
ბავშვების აზრი იყო, რომ ქალაქმა
მთელი ეს ალავი იყიდოს.
ბასილამ აღმოჩნდა, რომ ხსენებულ
1500 საყენში 400 საყ. ხევი და სრუ-
ლიად გამოუღებარი, მაგრამ დანარჩე-
ნი 900 საყ. (ორასს გარდა, რომე-
ლიც გზისთვის არის საჭირო) ისეთ
ფასად შეიძლება ქალაქმა გაჰყიდოს,
რომ გზის გაყვანა მუქად დაუჯდე-
სო.
ჩვენამდე მიიღო ბავშვების წინადადე-
ბა და გარდაწყვიტა, ქალაქისაგან სეს-
ხად აღებული ფულებიდან (750 ათას
მან.) იყიდოს მთელი ეს ალავი და
შემდეგ, რაც არ დასჭირდება, ან კი
ფასად გაიყიდოს და სხვაფრივ გა-
მოიყენოს.
ბოლოს სადგომის (კვარტირის) გა-
დასახადის შემოღებაზე ასტყდა ბა-
სი.
პირველი სიტყვა ამ საგნის შესახებ
ბ. პ. ა. ავამილავამ წარმოიტყვა. ის
ამტკიცებდა, რომ რადგან ამ ქამად
ჩვენ საკმაო ცნობები არა გვაქვს შე-
კრებილი ამ ახალ გადასახადის დასა-
წყობლად, რადგან არ ვიცით—რამ-
დენი სადგომია ქალაქის სახლებში,
რამდენში ღვას ხალხი და რამდენში
არა და სხვ., ამის გამო ამ საგნის გან-
ხილვა გადაიდგას იმ დრომდე (მო-
მავალ წლამდე), სანამ ქალაქის უძ-
რავე ქონებათა ხელმეორედ დაფასება
არ მოხდება; მაშინ ჩვენ დამფასებ-
უფრო აუთორიტოვებდა შიში. იმას
ეჩვენებოდა, რომ ვიღაცა უყურებს,
ვიღაცა ებარება და ეს ფიქრი მწარედ
სტანჯამდა იმას. იმ წუთებში ის ცდი-
ლობდა დაეფარა, დაემაღლა თავის კო-
ჭობი სხვის თვალისგან და ხელი ნე-
ბა უნებლიე ადგილს ეძებდა სად დაე-
მაღლა, ეს იმისთვის ძვირფასი განძი,
მაგრამ რა დარწმუნებოდა თავის
შეცდომაში, მაშინვე დამშვიდებოდა
და გააგრძელებდა თავის საქმეს.
ბოლოს, ამ ტანჯვით, წვალებით
და გულის ცახცახით იმან მოხსნა
კოჭობს, გადაკრული „სერა“, რამ-
დენჯერმე ჩაიხედა შიგ, და ისევ დადგა
ძირს. მორთოლარე ხელი შეიყუა უბე-
ში, გამოიღო რაღაცა გამოკრული
ძონძი, გახსნა და ხელის გულზედ
წამოიყარა რამდენიმე ვერცხლი და
გროშები. მოხუცმა წყარად და რამ-
დენჯერმე გადათვალა, ჩაყარა კო-
ჭობში და თავის ჯოხზედ დაჭდია.
მერე ჩაფლო ისევ კოჭობი, მიყარა
მიწა გასწორა საგებელი და ქდეების
თვლა დაიწყო.
— სოცხალი თავად ვიცხოვრებ,
და მოვედები სხვის დასამარხი არ
გაგნებდი. სამარხიც თავად მაქვს!
მხერით წარმოიტყვა იმან.
როდესაც ამ ანგარიშსგანაც მოი-

ლებს მივანდოთ, ყველა საჭირო ცნობანი შევკრიბოთ სადგომების თაობაზე და კიდევ ვიშუამდგომლოთ უმაღლესის მთავრობის წინაშე, რომ ნება-რთვა მოგვეცეს ამ გადასახადის შემოღებისათვის.

ხმოს. სტ. გ. ზარაფაძე გაცხადებით წამოვარდება და ამბობს:—ამისთანა საქმეში კულის ქნევა არ შეიძლება...

ხმოს. იშმაილაძე. ბ. მესხი მარეს ვთხოვ, უკადრის სიტყვებს ნუ ათქმევინებს კრებაში ხმოს. ზარაფაძეს... მე კულის კი არ ვიქნე, ჩემს აზრს ვამბობ!

ხმოს. ზარაფაძე. ჩემის აზრით, ბ. იშმაილაძის წინადადება მხოლოდ ის მიზანი აქვს, რომ ეს საქმე საუკუნოდ გადაიდგას; თორემ რაღა ცნობები საჭირო? ბანა ის ცნობები არ კმარა, რაც ბ. მაღალის თავის წინადადებაში არის მოყვანილი? ახლავ უნდა გადაწყვიტოთ ეს საქმე.

ხმოს. ალესიანი. მე კიდევ იმაზე ვდგევარ, რომ სანამ არ მეტყვიან —რისთვის არის საჭირო ეს ახალი გადასახადის დადება, მანამ არ შემოიღოთ დაეთანხმდეთ. რაც შეეხება ცნობებს, ყველა ჩვენთვის საჭირო ცნობები, კვარტირებზე მოიპოვება იმ წიგნში, რომელიც 1876 წლის ერთ დღიურ აღწერის თაობაზედ გამოიცა. მას აქვთ მართალია, ექვსი წელიწადი გაიარა, მაგრამ, რაც ამ ექვს წელიწადში ახალი სახლები აშენდა, ამის შესახებ ცნობების შეკრება არც ბევრ შრომას მოითხოვს და არც ბევრს ხარჯს.

ხმოს. სტატკოვსკი. ჯერ ჩვენ გადაწყვიტოთ ეს საქმე, გადაწყვიტოთ

თუ უმაღლესის მთავრობის წინაშე უშუამდგომლობა და როცა ნება-რთვა მივიღებთ, ცნობები შევადგოვოთ და მერე რომ ნება-რთვა არ მოგვეცეს ამ გადასახადის შემოღებაზედ, როგორც ზოგიერთ ქალაქებს მოუვიდათ, ხომ ტყუილ-უბრალოდ ჩაგვივლის ეს ხარჯი!

ხმოს. პოლტარაძის შემოქმედის წინადადება, კამისია დავნიშნოთ და მივანდოთ, რომ ორის კვირის განმავლობაში თავის მოსაზრება წარმოვადგინოთ ამ მიმე საქმის შესახებ, ნუ აჩქარდებით.

ხმოს. კვანჭავაძე ამბობს, ეს ერთი მიმე საქმეა, ნუ აჩქარდებით, ჯერ ცნობები მოვადგოვოთ და მერე გადაწყვიტოთ რამე.

ამათ გარდა ილაპარაკეს ხმ. ალალოშვილი, ხარაზიშვილი, მ. პ. ბებუთაძე და სხვ.

საზოგადოთ, გარეშე კაცს ერთი დასკვნა შეეძლო ამ ბაასილამ გამოყვანა:

ყველა ხმოსანი, ვისაც სახლები აქვს ქალაქში, გაცხადებულ წინადადებას აცხადებდნენ ამ გადასახადის შემოღებაზედ, და ვისაც არაერთი კერძო ინტერესი არა ჰქონდა, ისინიკი თანახმა იყვნენ.

ბოლოს მაღალის თავი დადგინა შემდეგი კითხვები გარდასაწყვეტად:

ბ. პოლტარაძის წინადადება — დანიშნოს კამისია? **მერამეტა** ხმამ გამოაცხადა არაო, თორმეტმა დაინიშნა. არ დანიშნა.

მაღალის გამგეობის წინადადება — უძრავ მამულების ხელ-ახლად დაფასებადინ გადაიდგას ამ საქმის გან-

მისი გული და გაღვიძებულს მშობლიურ გრძნობას, და სიხალისს ერთმანერთში არეულოს, ექამდინ შეავსო, რომ აღარ ეცოდა რა ექნა?.. ის ჰკოცნიდა, ეხვეოდა თავის ნაშობს, თავის ნუგეშს, მაგრამ ერთბაშად მოხუცი შეიცვალა სახეში, წარბები შეიკუმშნენ, წაბარბადა და გამქალს, გაციებულს თვალეში, რაღაც ელვარება გამოკრთა:

— **შორ!** დაუძახა იმან ქალს და მკერდიდან მოიშორა ნუნუ.

მოხუცის ყურადღინ მიეღწია ხმას, რომ იმისმა ქალმა ქმარს თავი დაანება, გაეცა, დაჰკარგა ნამუსი და პატრე! ამ ხმი: გაგონების შემდეგ იმან დამარბა თავისი ქალი, თუმცა პირველ შეხვედრაზედ მშობლიურმა გულმა დასძლია სიძულვილი.

ნუნუ, შეჩვეული შრტილის, შეკრთა და უკან დაიწია, მაგრამ ისევ საჩქაროდ წაღა წინ და მოსახვედ დაიწია: ხელები.

— **მაპე, მაპისი!** შელარ მიცნა?..

შენი ქალი, შენი ნუნუ!

— **შორს მეთქი!** ბანიშორა მიღრწილის ხმით მოხუცმა და ხელი მიავება, რომ არ მიჰკარებოდა თავისი ნაშობი.

ქალი დაიბნა და დაფანტულმა უკან დაიწია.

— **მე ქალი აღარა მყავს!** შრუდ და მწარის მწუხარებით წარმოასტევა მოხუცმა და ცოტა სიჩუმის შემდეგ დაუმატა: — **მე როდესაც** მყვანდა ქალი... ის ანგელოზი იყო, ის ბოროტად წმინდა იყო... **შენ** ანბობ რომ

ხილვა მიიღო 16 ხმამ და უარ-ჰყო 14-მა, მიღებულ იქმნა.

ასე გათავდა ჯერ-ჯერობით ეს მიმე საქმე ჩვენს მაღალის რჩევაში.

დღიური

მომავალ 1883 წელს რუსეთის ხაზინის ხარჯთ-აღრიცხვიდამ ეტყობულობით, რომ სახალხო განათლების სამინისტროს ამ წელს სულ 17,942,842 მან. ექრება ხარჯი ანუ გასავალი; შემოსავალს მოეღოს 2,181,638 მან. მაშასადამე ხაზინა სახალხო განათლების საქმეზე დახარჯავს თავის საშუალებიდან სულ თხუთმეტ მილიონ მანეთადინ.

სამხედრო სამინისტროსათვის კი რუსეთის ხაზინას ეხარჯება წელიწადში დაახლოებით ორას მილიონ მანეთადინ.

ზოგიერთ რუსულ გაზეთებში იწერებინ, რომ ბაქო-თფილისის რკინის გზა ამ წლის დამლევსათვის სრულიად მზათ იქნება და გაიხსნება კიდევცაო.

ჩვენ შევიტყეთ, რომ საბა სულხან ორბელიანის ლექსიკონში, რომელიც თ. რაფ მირსთავის რედაქტორობითა და ყოვლად-სამღვდლო ალექსანდრე ეპისკოპოსის ხარჯით, იბეჭდება ამ ქამად ქალაქში ამ ლექსიკონში იქნება ჩართული თვითონ ავტორის სურათიც, რომელიც ლიტოგრაფიით იბეჭდებაო.

ჩვენ მივიღეთ ამ დღეებში დაბეჭ-

დილი „შემოკლებული საქართველოს ისტორია“, შედგენილი ბ. რომან სამცივისაგან.

ჯერ არ გაგვიხილავს და არ ვიცით — როგორ არის ეს წიგნი შედგენილი; მხოლოდ სიგრძით კი ისეთი წიგნია, როგორიც ამ ქამად ექარებათ სწორეთ ჩვენ სკოლებს და როგორიც ნამდვილი სახელმძღვანელო უნდა იყოს.

დაბეჭდილი ურიგოთ არ არის, ცოტა ქალაქი კოჭლობს, მაგრამ სახელმძღვანელო არ არის მაინც — მაინც ძვირი — ეგზ. თოთხმეტი შუარი.

შენიშვნა.

დღი გაქივრება ხოლმე ჩვენში იმის, გამო რომ სკოლებში სახმარებელი სახელმძღვანელოები ცოტა გვაქვს.

მაგრამ მეორე უმთავრესთაგანი დაბეჭდვა კიდევ იმაში მდგომარეობს, რომ არა გვაქვს სკოლებში სახმარებელი სხვა-და-სხვა საგნების ტერმინები, რომელნიც აუცილებელად საჭიროა სკოლაში აღვიღად და თავისუფლად სწავლის წაყვანისათვის. ახლა როდესაც ჩვენში თან-და-თან ვრცელდება ყმაწვილების განვითარება ქართულს ენაზედ, უფრო და უფრო ვრწმუნდებით იმაში, რომ ვინამ ტერმინები არ შემუშავდება ანუ გამოიკვლევა ქართულს ენაზე, მანამ შეუძლებელია რიგიანი სწავლის მსვლელობა ქართულ სკოლებში...

შერვინ ვერ იტყვის, რომ ტერმი-

წაიშინა თავში ტირილით და მოთქმით, თითქმის ამითი შეძლო თავიდან მოეშორებინა თავისი მწუხარება, უბედურება.

ნუნუ უყურებდა ამ სურათს, ილეოდა და იტანჯებოდა მამის მწუხარებით, უნდოდა დასამშვიდებელი ეთქვა რამე, დაეძახა, რომ ის უბრალოა, მაგრამ ის ექამდინ მოეცა მამის მდგომარეობას, ექამდინ აეღელვარებინა ამ სურათს, რომ ხმა ვეღარ ამოელო და გულის დუდილით შესტყრდა მშობელს.

— **მეერთო!** წარმოასტევა მოხვედ. — **რა შეგცოდეს** ისეთი, რომ ამ დღეში ჩამადგე?.. არც ბალომას მოსვენება, არც სიბერეში.. სადაა შენი სამართალი, სადაა შენი შებრალეება?.. **მომკალ, მომკალ** მაინც შედალოცვილო!

— **მაპე!** — **წაიწია** კიდევ ნუნუ.

— **ნუ** მეძახი მაგ სახელს, მე შენლი აღარა მყავს!.. მე მყვანდა ცოლი — წამართვეს და ამ ხელეით მომკვლევინეს ის!.. **მქონდა** ბედნიერება — **მომისპეს**... **სახლ-კარს** მოშორებული, ერთი შენდა შეგტრფოდი... **მეტიკრობდი** შენ მაინც არ გააქრობდი მამის სახელს, შემიბრალედი მაგრამ... **შენც!**.. **აღარ** გათავა მოხუცმა და ჩაიქნა ხელი: — **რას** მეშინება და რასა? **მშლა** მარტო, მარტო-და დავრჩი... **მოვეცდები** მეც და გათავდება ჩემი სახელი!.. **ამ ქვეყანას** აღარა გამოაჩენსრა ჩემს სიცოცხლეს, აღარავენ ახსენებს ჩემს სახელს... **აბრავენ** მოიგონებს ჩემს სულს...

ცალა, მიიტანა ცეცხლთან გულა, ტაბაკის ნატეხზედ წამოყარა პურისა და ხორცის ნამცეცები, რომელიც ბედნიერებს გადარჩენოდა და არ შეეშურებინათ ამ შესაბრალოს მოხუცისთვის.

მოხუცმა გადაიწერა პირჯვარი, ახსენა ღმერთი და ის იყო ღელემა აილა პირში ჩასადებათ, როდესაც კარებიდგან ქილობის შრიალი მოესმა, და ცივმა ქარმა იქით მიახდა. **გაშტერებულს** მოხუცს ღელემა ისე დარჩა, რადგანაც ბნელა ოთახში გაარჩივა ვიღაცა ადამიანი, თუმცა ვერ გამოერკვივა ქალი იყო თუ კაცი.

— **მინახარ?** ძლივს მოახერხა მოხუცმა წარმოთქმა. — **თვალთ** ვეღარ ვაჭრეინებ.

შემოსული ცოტათი შეინძრა, მაგრამ პასუხი არ მისცა, თუმცა ძრიელი ქშენა და ჩუმი ტირილი-კი მოისმა.

— **მინახარ, ბატარა წინ წამოდექ.** **ბანიშორა** მოხუცმა. — **რაისთვი** მოსულხარ ამ შუა ღამისას? **რაი** გინდა?

— **მაპე!** **თავი** ვეღარ შეიმარა მოსულმა, გადიგდო ნაბადი და ვიღაცა ქალი, ფერ მიხდალი, ალელეებულ და გონება დაბნეული გაექანა მოხუცს.

— **ნუნუ!** **წამოიძახა** მოხუცმა და მთრთოლარე ხელებით თავის გულს მიხწვდა თითქმის ამ მოძრაობით იმას ძვირის გაჩერება უნდოდა.

ის შეავსო რაღაცა წარმოუთქმელს მღელვარებას, ალემფოთებინა

ნები არა-გვაქვს; მაგრამ საქმე იმაშია, რომ ეს ტერმინები გაფანტულია და საქმიანობა შეიკრბოს, გადაიხედოს და გვარათ გამოცხადდეს საყოველთაო საზოგადოებად, რომ ყველგან ერთ-გვარი ტერმინების ხმარება იქნეს შემოღებული და არა ხელმძღვანელობდეს მასწავლებელი თავის თავად მოგონებული ტერმინებით.

როგორც პირ-და-პირ მგონია, რომ გავიგებთ, ჩვენ განვიზრახეთ მოხდეს კრება ყველა იმ პირთა, რომელთაც ჰქონდეთ ზემო-მოყვანილ საჭიროებას; განვიზრახეთ იმ იმედით, რომ ყველა ესენი თანაგრძნობას გამოაცხადებენ და მიიღებენ მხურვალე მონაწილეობას ამ საქმეში.

ამასთანავე იბეჭდება განცხადება, რომლითაც მოიწვევიან მსურველნი გიორგობისთვის კრებაზედ. საჭიროა ამ დღისთვის ყველამ ცალკ-ცალკე შეჰკრიბოს, — რომელი საგნისაც ჰქონება, — ქართული ტერმინები ან უნდა მართა რუსული და წარმოადგინოს ამ კრებაზე, სადაც მათ მოელოება თავის შესაფერი ქართული ტერმინები.

შემეტყვად ჩვენი თხოვნა მიმართულია ჩვენი ენის კარგათ მცოდნე დამი, რომ არ დაგეტოვონ უყურადღებოდ და მიიღონ თავის თავზე შრომა დაგვეწორონ ამ კრებაზე. მათხოვთ გრძელვადი ქალაქს გარეშე პირთა გამოგზავნა ამ დღისთვის სია მათგან მომზადებული ტერმინებისა როგორც

რაილა გინდა, რად მოსულობარ?... ხომ ნახე შენგან გაუბედურებული ხმა? ხომ ნახე იმისი მწუხარება? ხომ დასტუბი?... ახლა მაინც მამშორდი თვითდგან! შთხრა მოხუცმა და მიაქცია მწუხარებით შეწუხებული სახე.

— მაიმე, ვაიმე! პირზედ ხელების დაფარებით წარმოსთქვა ნუნუმ და აღუშვდ მესტირა: — მე მეგონა, მამა შენდა, შემობრალედა, გამიგონებდა... შენ ვერც მეგცევი, საით-ღა უნდა წავიდე, ვის მივმართო მე და-ღუბულმა. მეგონა... იმედი მქონდა... აქ ქალს გაუწყდა სიტყვები და გოგონათ გადაეცა. ნუნუ წყნარად გაბრუნდა კარებისკენ, შეზდგა, კიდევ დადგა რამდენიმე ნაბიჯი, შეზდგა და მოიხედა:

— მშვიდობით მამე!... ღმერთო! მოწამე დანაშაული არა მაქვს, არც შენთან და არც ღმერთთან! მშვიდობით!... ძალი გაბრუნდა და გაემართა ლაღასით კარისკენ.

ამ უკანასკნელ სიტყვებზედ, მოსული დაეყარა ერთს ხელზედ, წყნარად წამოიწია და მოიბრუნა თავი მამაკალისაკენ. ნუნუს ყოველი ლეხის გადაღმა, ყოველი განძრევა, მას შეეკრთობდა, მეტად მიახრინებდა იმისკენ თავს, მეტი მწუხარება და უცხოელი გამოკრთებოდა იმის თვალისკენ.

ნუნუ მიხლოდა კარებს, გაავლო ხელი ქილოებს, მაგრამ რაღაცა ძალამ მოიხილა, შესდგა და კიდევ ერთხელ მიხედა მამისკენ, რათა სამუდამოდ მოსთხოვებოდა. მაგრამ რა მოიხედა,

ქართულს, აგრეთვე რუსულს ენაზედაც.

მათხოვთ „ზომის“ რედაქციას გადაეცდეს ეს ჩვენი თხოვნა.

მასწავლებელი ქალაქის სასკოლსა სასწავლებელისა

ანდრ. ლუქაძე.

იოს. მრეკელიშვილი.

ტფ. 27 აქტომბერი.

„დროების“ კორექტირება

სამშრუაქანო, 19 აქტომბერს. ამ ჩვენს სამურზაყანოში ბევრი რომ ხდება საყურადღებო, რაზედაც თქმა უცილებლად საჭიროა, ამიტომ რომ ვინცაბა-ყურადღება მიექცეს ვის-განაც ჯერ არს და ყოველივე ურიგობა, საზოგადოების მანებელი სენი კაცობრიობის დამამცირებელი ბნელ ფარდის ქვეშ არ იფარებოდეს, მით უმეტესად რომ აქედამ ძალიან ცოტა-რამ იწერება გაზეთებში. მიწეებ ქურდობიდა. მა ქვეყნის დამღუბელი და შემარცხენელი და ხალხის დამაღატაკებელი სენი ისეთი ფეხ დამაგრებული შეიქმნა, რომ კიდევ არ მოშორდა ჩვენ ადგილებს და ძველებურად — მოღათ, ვაჟაკობათ და სიყმაწვილის გაჰამშენიერებელ ხელობათ არის მიღებული. ამ უკანასკნელ დროს, მთავრობის განკარგულებით, საზოგადოდ ქურდები აღწერეს; მაგრამ, ვინ იცის, ამ აწერის დროს რამდენი დაშთა სიაში შეუყვანელი, ადგილობრივი ამწერლების წყალობით!...

როგორც უნდა აწერილიყო, მაინც თითოეულ სოფელში ასობით შეიქმ-

ის გაჩერდა, გაშტურდა და ადგილიდგან ევლარ დაძრულიყო. ნუნუმ იგრძნო მშობლის მომღბალი გული, რომელსაც გაეღიძნა, ეგრძნო თავისი მოვალეობა. ხედამდა რომ იმას ხელები, გაეშვირა ქალისაკენ, სურდა მისი დაძახება, მაგრამ მღელვარებას და სულის მოძრაობას პირში სიტყვა გაეწყვიტა მისთვის.

ნუნუმ ევლარ გასძლო, გაექანა გულ დაჩეილებულს მოხუცისკენ, რომელმაც პირუტყვის მზგავის დრიალით მკერდში ჩაიკრა, რადგანაც სიტყვა ევლარ მოეხერხებინა...

რადგანაც ორნიც ცოტა დამშვიდნენ, ნუნუმ უამბო თავისი თავს-გარდასავალი, რომელიც მოხუცისთვის სრულიად სხვა რიგად ჩაეგონებინათ და მამა ღმერთს მადლობას აძლევდა, რომ ამ მხრით მაინც ეღირსა სიხარული.

— მაშ ძალად გაგათხოვს?... მეასედ ჰკითხამდა ზო:ხა.

— ძალად. შასუხებდა ქალი. — იაგო დაქვრილი იყო და ვინღა გამამესარჩლებოდა?

— სამართალი, ხალხი, თემი საღა იყო?... იკითხამდა მოხუცი, რომელსაც წარსული, თემის სამართლიანობა მოაგონდებოდა და მემრე თითონვე დაუმატებდა: — საღაა ან სამართალი და ან თემობა... მხლა შირგოლასთანა კაცების დღეა!... ახლა რას აპირებ?

— აბა, თუ შირგოლამ შემიტყო, ასე კი არ დამაყენებს და რაი ვიცი...

ნა აწერილი. მასთან სიაში შეყვანილებს ემუქრებოდნენ, რომ სიმბიოზი იქმნებოდა იგინი ვადასახლებულნი ისეთ ადგილებზედ, სადაც როგორც მთავარ-მმართველს უბრძანებია სხუმში მოსვლის დროს, „მზის სხივებს ვერ დაინახვენ“.

ამ გვარ გარემოებას, მოსალოდნელი იყო, უნდა შეეშინებია იგინი და მიეტოვებინებია ქურდობა; მაგრამ, ნუ გაგიწყრესთ ღმერთი, იგინი ამითი არ შეშინებულიყვნენ: მაინც ჩვეულებრივ ქურდობენ. მერე არ იყო, როგორც მოგვსენებთ, ერთად-ერთი ჩვენი მომრიგებელი მსაჯულის მოკვლა და გაცარცვა მოინდომეს ქურდებმა? რაღაც იღბლად ამან დროზედ შეუტყო ავიზაკებს და პირ-იქით თვითონ ერთი მათგანი გაუშვა საიქიოს... საკვირველი კია, ღმერთმანი! რას ემართლებოდნენ ხსენებულს მსაჯულს მოსაკლავად? — რა ცუდი უყო მან ამ მისგან მოკლულს ზეამბიას, რომლის სამ ნაირს დანაშაულობას არჩედაო, როგორცა სთქვას, იმ დღეს მსაჯული და სამივეში, თანახმად კანონთა, გაამართლავა?!

პრა-ნაკლებად ქურდობენ ჩვენს მხარეში წერა-კითხვის გამავრცელებელნი... მართლა კარგის მიზნით შედგენილს „ძველში ქრისტიანობის აღმადგენელს საზოგადოებას“ გაუხსნია ხუთიოდე სკოლა სამურზაყანოში; ამ ბოლოს დროს ერთსაღა მხოლოდ შერჩა სული და ამაშიაც მთელს ნახევარ სასწავლო წლის განმავლობაში — შეიძლება ვთქვათ — რამდენიმე გაკვეთილი მიუციათ მასწავლებლებს ორიოდე მოსიარულე ბავშვებისათვის, — ერთი სიტყვით — მასწავლებლებ-

— იაგო, ამბობენ, ჩეჩენში გაეარა?

— ჰო იქ წავიდა და უფალმა იცის გადარჩა ჩხუბებს თუ არა. მღელვარებით წარმოსთქვა ნუნუმ.

— ღმერთი მოწყალეა, ის შეგვიბრალედა, ის დაიფარა. შასუხა მოხუცმა და გაღიწერა პირჯვარი...

— თუ გადარჩა, ის მოუსვლელო არ დადგება, მაგრამ თუ ღმერთმა ისიც წამართვა, წყალში ჩაეარდნის მეტი აღარა მეწამლება-რა. მხერით წარმოსთქვა ნუნუმ და მოწმინდა ცრემლ-მორეული თვალები.

— ღმერთი ღიღია, იმის გულთა ხილვას ვერცან მიხედება... იაგო მოვა და წავალთ ჩეჩენში.

— მამაისი! შენც ჩვენთან წამოხვალ? ჰკითხა ქალმა და მიეკრა მამას.

— ჰაი, ჰაი, შეილო, რომ წამოვალ. მხერით წარმოსთქვა მოხუცმა.

ჩემს ხანში თავის ქვეყანას დამწაწყალს თავს არ ანებებენ, მაგრამ რაი ექნა? აღარსად სამართალი, აღარსად შებრალედა!... მეტი რაიღა გზა მაქვს, რომ არ წამოვიდე?.. ძნელია, ძნელი ჩემს ხანში სამშობლოს მოშორება, მაგრამ რაი ექნა?... ზული დნებს, გული ილევის, რომ სამართლის საძებრად ჩეჩენში, ბუსულმანებში უნდა გადვიკარგნეთ!

— რაი უშავს, მამაისი! იქაც ხალხია, იქაც ჩვენს ნებაზედ ვიცხოვრებთ.

— ჰაი, ჰაი, რომ ხალხია დ აკარგი ხალხიც, ღეთის მადლმა! მაგრამ კაცისთვის თავისი მიწა-წყალი ცხოვა... ჩვენ

ბი ყოფილან მხოლოდ თორმისათვის და სხვა არაფერი... ზამაფირი კი სრულად მიუღიათ...

ზემოხსენებული ქრისტიანობის აღმადგენელი საზოგადოება, გვესმის, ძალიან დაღარბდაო, — ფული აღარა აქვსო ტყუილიც არ უნდა იყოს: ამიტომაც არის, რომ საწყალი აქაური სამღვდლოება — მაგალითად — შარშანდელ ჯამაგირს ძლივს წელს იღებს. — აბა სხვა რა მიზეზი უნდა იყოს, ფულის უქონლობის მეტი, რომ იქაური ეკლესიები საკრებულო სახლებითურთ, რომელნიც არიან საზოგადოების მზრუნველობასა ქვეშე, — ფრიად დაცემულნი არიან?... ზემო აღწერილ მასწავლებლებისათვის — კი... საზოგადოების მხრით სჩანს დიდი საუზრე...

ჩემის შეხედულებით, დიდად უკეთესი იქნებოდა, ნაცვლად იმ ორიოდე ახლანდელი სკოლებისა, რომელნიც ასეთ ხშირად განისვენებენ ტბილის ძილით, და რომელთაგანაც, როგორც მოგახსენეთ, ასე ცოტა ნამყოფია აქაურებისათვის, — გაიხსნებოდეს თითოეულს ეკლესიასთან ეგრეთ-წოდებული სამხედრო სკოლა, რომელშიაც ადგილობრივი მღვდელი ასწავლიდეს ხოლმე თავიანთ სამრევლო შეილებს ვაჟებსა და ქალებსაც, რომელნიც დაგარწმუნებთ-ამ გვარად-უფრო კარგი და უადვილესადც შეისწავლიდნენ რასმეს. მღვდელი დაახლოებით დაკავშირებულია თავის მრევლთან, — იგი ყოველი მხრით იცნობს მას; ამ გვარად — მრევლიც არ უცხოობს მას, თამამა უჯერებს; მამასადამე — მღვდელი უფრო კარგათ გაუღვიძებდა აქაურ ყმაწვილებს სწავლის სურვილს

რომ ჩვენი ქვეყანა გვექონდეს, სამართალს ცხოვა რად უნდაჩვენს ხელთა ვეძებდეთ, ცხოვა რად უნდა ვცხოვრებდეთ?... მაგრამ რაკი საქმე ცხოვრებაზედ საცხოვრებლად გაგვიხდა, ჩქარა მოსულიყო იაგო, თორემ აქაც ბილეთები გააჩნდეს და ჩვენ საით უნდა მოვიტანოთ ბილეთები, ვინ მომცემს?

მოხუცმა ვერ მოასწრო ამ სიტყვების გათავება, როდესაც თანჯრიდგან მოისმა ხმა:

— ხელო შუალამისას იაგო აქ იქნება. მოხუცი და ქალი შეკრთნენ და სანამ გარეთ გამოსვლას მოასწრობდნენ, ამ სასიხარულო ანბის მომტანი იქ აღარ იყო: ის თითქმის მიწას ჩაეყლაპა.

ძებნის შემდეგ, იგინი შემოვიდნენ შინ და იმათ სიხარულს სამზღვარი აღარა ჰქონდა ამ ხმის გაგონებით. „მაშ იაგო ცოცხალია, მაშ იმას არა ასტეხია-რა!“ სიხარულით წამოიძახებდა ხან მოხუცი, ხან იმის ქალი და გადაეხევიდნენ ერთმანეთს.

ორივე დაღალულებს და დასუსტებულებს, თუმცა დასვენება ეჭირებოდათ, მაგრამ ძილი არ ეკარგებოდა იმით თვალებს, მაგრამ ორივე ისეც დასუსტებულნი, საკათენებოდ უფრო მეტად დასუსტდნენ და ბუნებამ-კი თავისი მოითხოვა — ორთავეს ერთად ძილმა თავი მოსჭრა.

ა. მოხსუხაძე.
(გაგრძელება)

და წახალისებდა მათ. თორემ აქაური სკოლებიდან რა გამოაქვსთ ყმაწვილებს: მათში სწავლის შემსრულებელ ბავშვებმა ერთ-ორი სიტყვა იციან და—ქართული ზომ სრულდებით არა. სწორეთ, როგორც იტყვიან, ორ წყალს შუა არიან ეს საწყობები...

რასაკვირველია, მღვდელს ამ გვარ საქმეში უნდა ჰქონდეს შემწეობა მთავრობისაგან როგორც ნივთიურად, აგრეთვე სხვებრივად; ხოლო ზედამხედველობა ამ გვარად განხილვილი სკოლებზედ მიეცეს დგოვობრივ მღვდელ მთავარს, რომელიც, როგორც ღიად განათლებული და სწავლის მოყვარულ კაცი, უფრო დიდის გულსმოდგინებით წააყვანინებს თავიანთ სამწყსო მღვდლებს სწავლის საქმესა.

აქაური.

ტფილისის სამაჟორალო.

ავადმყოფები მიიღებიან დიდის ზღვა საათიდან თორმეტ საათამდე.

ორ შაბათს. გარდაღებისა და ღი-სიტყვა—შინაგან ავადმყოფობისა; გელ-დიში—სიფილისტიკური და სირურგიული ავადმყოფობისა; ბასუტოვი—ბუბიაზის, ქალების და უმწველების ავადმყოფობისა; ბაბაჟი ძარღვების სისუსტის და შინაგან ავადმყოფობისა.

სამ შაბათს. მინკევი—სირურ-გიული ავადმყოფობისა; ღისიტყვი—შინაგან ავადმყოფობისა; გელდიში—სი-ფილისტიკური და სირურგიული ავად-მყოფობისა; ბასუტოვი—ბუბიაზის, ქა-ლების და უმწველების ავადმყოფობისა; ბაბაჟი და დანიელ-ბუტოვი—ძარღვების სისუსტის და შინაგან ავადმყოფობისა.

ოთხ შაბათს. ღისიტყვი და მი-რმანოვი შინაგან ავადმყოფობისა; გელ-დიში—სიფილისტიკური და სირურგიუ-ლი ავადმყოფობისა; ბასუტოვი—ბუ-ბიაზის ქალების და უმწველების ავად-მყოფობისა; ბაბაჟი—ძარღვების სისუს-ტის ავადმყოფობისა.

ხუთ შაბათს. ღისიტყვი—შინაგან ავადმყოფობისა; გელდიში—სიფილის-ტიკური და სირურგიული ავადმყოფობი-სა; ბასუტოვი—ბუბიაზის, ქალების და უმწველების ავადმყოფობისა; ბაბაჟი—ძარღვების ავადმყოფობისა.

ზარასკეკს. მინკევი—სირურ-გიული ავადმყოფობისა; ღისიტყვი, მი-რმანოვი და დანიელ-ბუტოვი—შინაგან ავადმყოფობისა; გელდიში—სიფილის-ტიკური და სირურგიული ავადმყოფობი-სა; ბასუტოვი—ბუბიაზის, ქალების და უმწველების ავადმყოფობისა; ბაბაჟი—ძარღვების სისუსტის ავადმყოფობისა.

შაბათს. ღისიტყვი—შინაგან ავად-მყოფობისა; გელდიში—სიფილისტიკურ-რი და სირურგიული ავადმყოფობისა; ბასუტოვი—ბუბიაზის, ქალების და უმწ-ველების ავადმყოფობისა; ბაბაჟი—ძარ-ღვების სისუსტის ავადმყოფობისა.

განცხადებანი

ჟეაფილი ძალი, რომელმაც კარ-გათ იცის ყოველი სელ საქმე როგორა-

თაც სეღით, ისეთაც მანით, მძებს ალავს მამრავთ პატიოსან სახლ-ში თვეობით. ადრესი გაბაშვილის სახლში, გერაზდ № 4. (8—7)

ლირეულს და განათლებულს ოჯახში მიიღებენ ქალებს საქალბო სასწავლებლებში მოსამზადებლად.

პირობების შეტყობა შეიძლება ბოროტი, ბატ. დირექტორ სემენოვის ოჯახში. (10—9)

სომხეთ ნარსისიან სასულიერო სემინარიის მზრუნველობა ამათ აცხადებს, რომ სამ ნომბერს ამა 1882 წ., სალამოს 7 საათზე, დანიშნულია ვაქრობა, იჯარით გაცემად სემი-ნარიის სოლანელის ბაღისა. პი-რობითა შეტყობა შეიძლება მზრუნ-ველობის კანცელ. რიში მუდამ დღე, უქმეებს ვარდა, დილის 10 საათ. — 12 საათ. (3—2)

„გამასახელებელი კასსა ბ. ი. ბარა-მოვისა და კავა“.

ქ. ქუთაისში.

აცხადებს, რომ 5-ს და 12-ს ნომ-ბერს ამა წლის დიდის ათ საათიდან, ამა კასის წინ გასყიდება აუქციონით ის გირაოები, რომელიც არ არის დას-სნილი შემდეგ ორის ღვთისათვის, ე. ი. ოქროსი, ვერცხლისა და სხვა ნივთე-ბი. (5—2).

ახალი წიგნი

ისაიდება ზამერლოვის გაზეთის სა-აგენტოში, ბუღარაზი

შემოკლებული

სამართლებლო

ისტორია

შედგენილი რომან სანციევისაგან. 1882 წ. ფასი თოთხმეტი შაური, გაგზავნილი ოთხი აბაზი.

ინგლისის

მალაზია

Maison de confiance

შეღებო წყნა ნაი—1 ლ. 10 კ. მასკოვის ნაი—1 ლ. 40 კ.	
— — — 1 — 20 — — 1 — 60	
— — — 1 — 40 — — 1 — 80	
— — — 1 — 60 — — 2 — „	
— — — 1 — 80 — — 2 — 50	

საუკეთესო—2 — „ — — 3 — „

იქვე ისყიდება სხვა საქონელიც: თოფები, რევოლვერები, კრაოტები, ქურჭელი, ჩაიდნები, გასაღებები, და-ნები, კოვზები, ტაშტები, კალმები, ქაღალდი, შოკოლადი, კაკაო, კანფე-ტები, მურაბები, მაგნეზია, უნაგირე-ბი, კლიონკა, წინდები—კაცის და ქალის, ხელ-სახოცები, მაკინტოშინ კალენკარი—სულ ყველაფერი 25, დამ 50 პროცენტით უფრო იაფად-ვიდრე სხვა რომელსაზე მაღაზიაში.

მანც ქალაქს გარედამ 25 მანეთი-დამ 1,000 მანეთამდინ საქონელს გა-მოიწერს, გასაგზავნს არაფერს არ იხდის. (100—5)

დაიბეჭდა და ისყიდება გრ. ჩარვია-ნის ქართული წიგნის მაღაზიაში

სახსროვარი

ბატონიშვილის ალექსანდრეს-მის ირავკის გარდაცვალებასზე.

შეკრებილი და გამოცემული
ზ. ჭიჭინაძისაგან
ფასი ხუთი შაური.

ახალი ქართული

კარაბალინი

ისყიდება ტფილისში: შავრდოვის და გრიჭოვას წიგნების მაღაზიაში; მუთაისში: მურადოვის და ჭიჭინაძის წიგნების მაღაზიაში.

ფასი ჯდინის ერთი მანეთი.

მართლმადიდებელთა ნათარგმნი

მოთხრობანი

წიგნი მეორე.

ისყიდება ტფილისში: შავრდოვ-თან, ჩარკიანთან და ბრიჭოვას წიგნის მაღაზიაში (ბაღის პირ. და-პირ).
მუთაისში: შილაძის და ნიკოლა-ძის მაღაზიაში.

გორში: ბ. ძერესელიძესთან.

დაიბეჭდა და გამოვიდა ახალი სომ-ხური წიგნი

მწეების სტვირი

ლემავი, სიმღერები და ზღაპრები

ცნობის-მოყვარე ყრმათათვის
სკოლაში და შინ საკითხავად
აღიანდისა

გამოცემა გ. მ. შავრდოვის გაზე-თის სააგენტოსა.

ფასი ერთი აბაზი

ინგლისის მაღაზიაში

თმის აგებვის

ნი მაკმასტერი

ამაგრებს თმას და ადრინდელ ფერს აძლევს, ფასი ერთი შუ-მისა 2 მან., გაგზავნილი 2 მანეთი და 28 კაპზ. (100—6)

აქვე ისყიდება ქინის ზომად თმების გასამაგრებლად. ფასი 1 მან. სწორტკები თავის ტკივილის მოსასპობლად, (რუკლეტის სა-ზონი, დუხები და სხვ.

გუნების მოედანზე, ცირკის გვერდით, ოთხშაბათს 27-ს ოქ-ტომბრიდამ 1882 წელსა,

შეშორებული ფასებით.

შეიძლება ყოველს დღე იხანოს დილით 10 საათიდან სალამოს 11 საათამდე.

ფანოშენი ელიზა.

ჩვენს საუკუნეში გასაკვირველი ბუნების მოვლინება.

12-ს წლისა და იწონის 478 გირვანქას ანუ 11 ფუტს და 38 გირვან-ქას. მხრების სიგანეზე 3 არშინი და 2 ვერზ., წელისა 3 არშინ. და 6 ვერზ. ეს ფანოშენი ნაჩვენებია ბერლინში, ღრეზდენში, პარიჟში ს. პე-ტერბ., ხარკოვში და ძიევეში.

ბერლინში პროფესორთა: ვიხნოვის, ლანგენბერგის, რაიხერტის, ლემ-ნის, გერნის და შტოკეისის, გაჩნდნით გამოჩნდა, რომ ეს ფანოშენი ტუშ-პებ-საგან არის წარმოდგენილი.

ბილეთების ფასი.

1-ლი ადგილი 50 კოპ. 2-ე 30 კოპ. 3-მე 20 კოპ., ყმაწვილები 10—წლ. პატარები და ჯარის კაცი, იხდიან ნახევარს. (2—1)

ჟორჟ კლეინგოტი.